

AKTUALNO

SREDIŠNJA HR

BJELOVAR

NACIONALNO

GOSPODARSTVO

ZABORAVLJENE SUGRAĐANKE (5)

I nakon 80 godina, priča o Drinskim mučenicama izaziva šok i nevjericu. Među ubijenima je bila i sestra iz Velikog Grđevca

Slavica Trgovac Martan

🕒 8. rujna 2022.

PODIJELI S PRIJATELJIMA!

Da rat budi neviđeno ludilo u ljudima nebrojeno puta uvjerali su se narodi na Balkanu, tom komadiću zemlje koji kao da je uklet pa ne može bez prolijevanja krvi. Da ne idemo dalje u prošlost (a mogli bismo), samo od osmanlijskih osvajačkih pohoda, preko Balkanskih ratova i dva svjetska, pa sve do nedavnih ratnih zbivanja devedesetih godina prošlog stoljeća, na balkanskom tlu izginule su

stotine tisuća duša, od kojih mnoge potpuno nevine. Priče o zvjerstvima koja su se na ovim

AKTUALNO

SREDIŠNJA HR

BJELOVAR

NACIONALNO

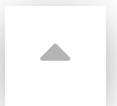
GOSPODARSTVO

izazivaju rod siusateija, strse iz mora surovin balkanskih pripovijetki inspiriranim stvarnim događajima. Poput one o pet časnih sestara koje su jedne hladne prosinačke noći 1941. „odlepršale u nebo“, kako je to opisao jedan od svjedoka tog strašnog zločina, don Anto Baković.

Tragedija kojoj je don Baković svjedočio kao dječak odigrala se u noći s 15. na 16. prosinca u njegovu rodnom gradu Goraždu, smještenom na Drini, na istoku Bosne. Točnije, najmučniji dio tragedije koja je zapravo započela nekoliko dana ranije u samostanu sestara Kćeri Božje ljubavi, tzv. Marijinog doma, u Palama kod Sarajeva. U tom su samostanu službovale glavne junakinje ove priče, koje će kasnije postati poznate kao „drinske mučenice“ – Marija Jula Ivanišević, Marija Krizina Bojanc, Marija Antonija Fabjan, Marija Berhmana Leidenix i Marija Bernadeta Banja. U samostanu su vodile školu, brinule za djecu, pomagale seljacima, uzgajale vrt, sklanjale umorne putnike. Mnogi njihovi suvremenici posvjedočili su da su bile dobre prema svima, bez obzira na vjeroispovijest ili narodnost. Vjerojatno zbog toga ni nakon što je počeo rat nisu napustile svoj samostan u Palama i sklonile se na sigurnije mjesto. Za pretpostaviti je kako nisu vjerovale da bi im netko od ljudi s kojima su godinama živjele i surađivale mogao učiniti išta nažao.

Foto: kamenjar.com

AKTUALNO**SREDIŠNJA HR****BJELOVAR****NACIONALNO****GOSPODARSTVO**

svojim divjacijskim ponosom, brenom u samostanu, opjucenim ga i spominjući temelje, a čuše sestre i svećenika Franca Ksavera Meška, koji se u vrijeme napada zatekao u samostanu, potjerali su na petodnevni marš preko Romanije, od Pala do Goražda.

Na tom mučnom putu koji su pratile iznimno niske temperature, snijeg i led, četici će izdvojiti najstariju od pet sestara, 76-godišnju Mariju Berhmanu Leidenix, koji su na put po užasnim uvjetima poslali u običnim papučama. Nju će ubiti uoči Božića 1941. Preostale četiri sestre stići će 15. prosinca u Goražde. Njih četnici ondje zarobljavaju u svojem sjedištu lokalnoj vojarni „Kralja Petra“ i podvrgavaju ih maltretiraju i mučenju. O posljednjim trenucima časnih sestara majci don Ante Bakovića ispričali su sami četnici koji su povremeno odsjedali u njihovoj kući. S ponosom su otkrili kako su od sestara zatražili da im budu ljubavnice, a kad su one to odbile, odlučili su ih silovati. No, one nisu željele prekršiti redovnički zavjet te su umjesto toga odabrale – smrt. U trenutku pokušaja silovanja, nalazile su se na trećem katu vojarne. Jedna od njih je, kad su im četnici već s tijela počeli trgati halje i donje rublje, uspjela otvoriti prozor te su se sve četiri, bacile u tamu ispod zgrade. Unatoč velikoj visini, sestre su preživjele, iako su bile teško ozlijeđene. Njihov bijeg dodatno je razbjjesnio četnike koji su ih, tako ranjene, izboli nožem i bacili na obalu Drine.

Foto: Wikimedia

Taj je događaj izazvao strah, zgražanje i veliku tugu kod malobrojnih katolika u Goraždu. U knjizi

AKTUALNO

SREDIŠNJA HR

BJELOVAR

NACIONALNO

GOSPODARSTVO

odalu drine, omogućila dostojanstven, katolički obred. No, cetnici to nisu dozvolili te su tijela nesretnih časniha kasnije jednostavno bačena u Drinu te su, kao i tijela stotina drugih ubijenih u svirepom ratu, otplutala u nepoznato.

Priča o herojskoj smrti časniha sestara generacijama se prenosila među katoličkim pukom u Bosni, a u rujnu 2011. godine Crkva ih je proglasila blaženima.

Najmlađa među njima bila je sestra Marija Bernadeta Banja koja je rođena i odrasla u Velikom Grđevcu. Kada je ubijena, imala je samo 29 godina. Kako u svojoj knjizi piše don Anto Baković, boravak u samostanu u Palama bio joj je prvo redovničko službovanje nakon položenih redovničkih zavjeta. Njezini suvremenici je opisuju kao vedru i veselu osobu koja je svaki posao obavljala uz pjesmu. Iako nakon odlaska iz rodnog mjesta nije često dolazila u Veliki Grđevac, sjećanje na nju ondje i dalje živi.

Kako Velikogrđevčani čuvaju uspomenu na sestru Mariju Bernardetu, pročitajte u idućem nastavku...

Naslovna fotografija: Arhiv Franjevačke teologije Sarajevo

**Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autorice*

**Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije*

OKLANDO

PVC I ALU STOLARIJA
GARAŽNA VRATA
SOBNA VRATA
PO MJERI

043 246 100

www.oklando.hr

PODIJELI S PRIJATELJIMA!

ANTO ĐAKOVIĆ

DRINSKE MUČENICE

GOĐAŽE

MARIJA BERNABETA ĐANIJA

VELIKI GRĐEVAC

AKTUALNO

SREDIŠNJA HR

BJELOVAR

NACIONALNO

GOSPODARSTVO

AKTUALNO

BRZA REAKCIJA

Vlada ekspresno pomogla žrtvama olujnog nevremena u BBŽ, znamo i o kojem je iznosu riječ

